

# CHÍNH QUYỀN CẤP XÃ TRONG MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

NGUYỄN MINH PHƯƠNG\*  
LÊ ĐẠI NGHĨA\*\*

*Thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp là một sự thay đổi căn bản, toàn diện, tác động sâu sắc tới tư duy về tổ chức bộ máy và nhân lực công vụ, thể chế, phương thức quản trị cũng như mục tiêu phát triển. Mục tiêu của mô hình không chỉ là tinh gọn bộ máy, giảm tầng nấc trung gian, tạo không gian phát triển kinh tế - xã hội mới, tạo sự chủ động và trách nhiệm cao hơn cho chính quyền địa phương mà còn là sự chuyển từ quản lý hành chính sang quản trị kiến tạo, phục vụ Nhân dân, hướng đến mục tiêu cao nhất là sự phát triển của đất nước và hạnh phúc của Nhân dân. Bài viết phân tích thực trạng vận hành của chính quyền cấp xã sau hơn 6 tháng triển khai mô hình hai cấp, chỉ ra những vướng mắc phát sinh từ thực tiễn và đề xuất các giải pháp nhằm xây dựng cấp chính quyền cơ sở thực sự gần dân và phục vụ Nhân dân tốt hơn trong kỷ nguyên mới.*

**Từ khóa:** Tổ chức chính quyền cấp xã; chính quyền địa phương hai cấp; phương thức quản trị.

*The implementation of the two-tier local government model represent a fundamental and comprehensive change that profoundly affects thinking on organizational structures and public human resources, institutions, governance approaches, and development objectives. The goal of the new model is not only to streamline the administrative apparatus, reduce intermediate layers, create new spaces for socio-economic development, and enhance autonomy and accountability for local governments, but also to shift from administrative management to developmental and service-oriented governance, serving the People and aiming toward the ultimate goals of national development and the People's well-being. This article analyzes the operational reality of commune-level governments after more than six months of implementing the two-tier model, identifies practical difficulties arising from implementation, and proposes solutions to build grassroots governments that are genuinely close to the people and provide better public services in the new era.*

**Keywords:** Implementing commune-level government; two-tier local government; governance approach.

NGÀY NHẬN: 31/10/2025      NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 28/12/2025      NGÀY DUYỆT: 23/01/2026

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.360.2026.1400>

## 1. Đặt vấn đề

Sáp nhập các đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã và thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp không chỉ là cải cách bộ máy thuần túy, giảm tầng nấc trung gian mà là quyết định chiến lược, mang tầm

vóc lịch sử, thể hiện tư duy cải cách hành

\* PGS.TS, Học viện Hành chính và Quản trị công

\*\* PGS.TS, Trường Đại học Tài chính - Marketing

chính mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước, hướng tới xây dựng chính quyền địa phương hiện đại, tinh, gọn, phân quyền mạnh hơn, gần dân, sát dân, phục vụ Nhân dân tốt hơn, phù hợp với xu thế phát triển của đất nước và sự phát triển của nền hành chính hiện đại trên thế giới. Tuy nhiên, việc chuyển đổi từ mô hình chính quyền địa phương ba cấp sang hai cấp đặt ra một số thách thức, đặc biệt là vai trò của chính quyền cấp xã - nơi trực tiếp tiếp nhận phần lớn các nguồn lực, nhiệm vụ từ cấp huyện chuyển giao để phục vụ người dân. Trong bối cảnh đó, việc đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động của chính quyền cấp xã không chỉ giúp nhận diện các điểm nghẽn về thể chế, nguồn lực mà còn là cơ sở thực tiễn quan trọng để hoàn thiện mô hình quản trị quốc gia trong kỷ nguyên mới.

## 2. Tình hình tổ chức và hoạt động của chính quyền cấp xã trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp

Theo các nghị quyết của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp tỉnh và cấp xã, cả nước có 34 đơn vị hành chính cấp tỉnh (gồm 28 tỉnh và 6 thành phố) và 3.321 đơn vị hành chính cấp xã, gồm: 2.621 xã, 687 phường và 13 đặc khu<sup>1</sup>. Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của chính quyền địa phương hai cấp được quy định mới tại *Lệnh Tổ chức chính quyền địa phương* năm 2025 (Lệnh số 72/2025/QH15), các nghị định của Chính phủ về phân định thẩm quyền, phân cấp, phân quyền và các văn bản quy phạm pháp luật khác.

Để bảo đảm mô hình mới vận hành ổn định, thông suốt, công tác hoàn thiện thể chế được triển khai với khối lượng và tốc độ chưa từng có. Chỉ riêng trong tháng 6/2025, Quốc hội đã thông qua 33 luật và 34 nghị quyết; tại kỳ họp thứ 10 Quốc hội khóa XV tiếp tục thông qua 51 luật và 39 nghị quyết. Từ ngày 01/6 - 30/12/2025, Chính phủ đã ban hành trên 280 nghị định, nghị quyết,

trong đó hơn 180 văn bản liên quan trực tiếp đến tổ chức bộ máy và vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp; 30 nghị định về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền. Thủ tướng Chính phủ ban hành gần 30 quyết định, các bộ, cơ quan ngang bộ ban hành 315 thông tư hướng dẫn. Khối lượng văn bản lớn được ban hành trong thời gian ngắn đã tạo hành lang pháp lý đồng bộ, thống nhất, bảo đảm không để xảy ra “khoảng trống quản lý” khi chuyển sang mô hình mới<sup>2</sup>. Trong mô hình mới, thẩm quyền được phân định lại theo hướng rõ ràng, thực chất, tăng mạnh quyền tự chủ cho chính quyền địa phương, đặc biệt là cấp xã - nơi trực tiếp giải quyết phần lớn công việc liên quan đến người dân và doanh nghiệp. Cụ thể, trong 1.377 nhiệm vụ được phân cấp, phân quyền, có 949 nhiệm vụ (68,9%) được giao cho chính quyền địa phương, trong đó 870 nhiệm vụ cho cấp tỉnh, 79 nhiệm vụ cho cấp xã<sup>3</sup>.

Sau hơn 6 tháng triển khai thực hiện, việc vận hành chính quyền địa phương hai cấp bước đầu đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, như:

(1) Bộ máy chính quyền địa phương hai cấp đã vận hành ổn định, thông suốt, không xảy ra xáo trộn lớn và từng bước đi vào nề nếp, phát huy được hiệu quả rõ rệt, chuyển đổi trạng thái từ tập trung quản lý hành chính sang quản trị kiến tạo, phục vụ Nhân dân đã khẳng định sự đúng đắn, chủ trương lớn của Đảng, nhận được sự đồng thuận, ủng hộ của Nhân dân. Thực hiện nguyên tắc “đơn vị hành chính cấp xã sau sắp xếp phải bảo đảm chính quyền địa phương cấp xã quản lý hiệu quả địa bàn, nắm chắc tình hình, gần dân, sát dân, phục vụ Nhân dân tốt nhất”<sup>4</sup>, phần lớn nhiệm vụ của chính quyền địa phương cấp huyện được chuyển cho chính quyền địa phương cấp xã và một số ít nhiệm vụ chuyển lên chính quyền địa phương cấp tỉnh. Hiện cấp xã đang thực hiện

tổng cộng 859 nhiệm vụ thuộc thẩm quyền được giao từ cấp huyện và thẩm quyền vốn có của cấp mình<sup>5</sup>, góp phần đề cao trách nhiệm, tính chủ động của chính quyền cấp xã trong tổ chức thực hiện, đồng thời đề cao vai trò, vị thế của chính quyền cấp tỉnh.

(2) Hoàn thành việc sắp xếp, kiện toàn Hội đồng nhân dân (HĐND), Ủy ban nhân dân (UBND) cấp tỉnh, cấp xã; thành lập cơ quan chuyên môn, tổ chức hành chính; các chức danh lãnh đạo UBND các cấp được kiện toàn kịp thời. Đến nay, 100% địa phương đã bố trí đủ chủ tịch, phó chủ tịch và các ủy viên UBND cấp tỉnh, cấp xã<sup>6</sup>. Việc thành lập cơ quan chuyên môn thuộc UBND các cấp được triển khai đồng bộ. Công tác quốc phòng - an ninh được chú trọng. Sau sắp xếp, tinh gọn, toàn quốc có 34 công an cấp tỉnh (mới) và 3.319 công an cấp xã (gồm 2.621 công an xã; 687 công an phường; 11 công an đặc khu), có hiệu lực từ ngày 01/7/2025<sup>7</sup>. Các tỉnh, thành phố đã và đang triển khai các phương án sắp xếp đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước và đầu mối tổ chức bên trong thuộc phạm vi quản lý theo ngành, lĩnh vực và 3.321 xã, phường, đặc khu đã triển khai việc thành lập đơn vị sự nghiệp công lập cung ứng các dịch vụ sự nghiệp đa ngành, đa lĩnh vực ở cấp xã bảo đảm phù hợp với định hướng của Trung ương và tình hình thực tiễn của từng địa phương<sup>8</sup>.

(3) Bộ máy gọn nhẹ, giảm tầng nấc trung gian đã giúp tiết kiệm chi phí quản lý, hạn chế lãng phí nguồn lực, tạo điều kiện cho việc tập trung ngân sách, nhân lực vào các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội trọng điểm. Việc sử dụng trụ sở, tài sản công sau sắp xếp bước đầu tạo nguồn lực bổ sung cho ngân sách địa phương, nâng cao hiệu quả quản lý tài sản công. Theo báo cáo của Bộ trưởng Bộ Nội vụ, tính đến ngày 27/10/2025, 100% xã, phường, đặc khu đã mở tài khoản và chi trả lương qua Kho bạc nhà nước;

17.595 cơ sở nhà, đất dôi dư đã được xử lý; 10.908 cơ sở nhà, đất dôi dư, cần tiếp tục xử lý; 3.177 đơn vị hành chính cấp xã đã được trang bị xe ô tô; chỉ còn 144 đơn vị hành chính cấp xã chưa được trang bị xe ô tô; 3.143 đơn vị hành chính cấp xã có đầy đủ trang thiết bị, cơ sở vật chất (chiếm 94,6%); hơn 83% các thủ tục hành chính được xử lý trực tuyến ở địa phương; cơ sở hạ tầng kỹ thuật và nhân sự cơ bản bảo đảm yêu cầu<sup>9</sup>.

(4) Người dân bày tỏ sự đồng thuận và đánh giá cao tinh thần chỉ đạo quyết liệt, khẩn trương của Chính phủ và chính quyền địa phương. Hoạt động giải quyết thủ tục hành chính được duy trì ổn định, liên tục, không để xảy ra gián đoạn. Những cải thiện bước đầu về chất lượng phục vụ, cùng với việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong tiếp nhận và xử lý công việc đã tạo hiệu ứng tích cực và được dư luận xã hội đồng tình, ghi nhận.

Nhìn chung, trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp, chính quyền cấp xã đã và đang trở thành cấp chính quyền gần dân, sát dân, giữ vai trò trung tâm trong tổ chức thực thi chính sách, pháp luật. Các kết quả bước đầu cho thấy, mô hình này đã phát huy hiệu quả, tạo tiền đề quan trọng để nâng cao chất lượng quản trị địa phương và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội bền vững trong giai đoạn tới.

### 3. Một số khó khăn, vướng mắc của chính quyền cấp xã trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp

Bên cạnh những kết quả bước đầu, quá trình tổ chức và vận hành chính quyền cấp xã trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp đang bộc lộ không ít khó khăn, vướng mắc cả về thể chế, tổ chức bộ máy, nguồn nhân lực và điều kiện bảo đảm hoạt động

*Thứ nhất*, một số quy định pháp luật chưa kịp sửa đổi, bổ sung phù hợp với mô hình tổ chức mới. Hiện nay, có khoảng 90 nội dung quy định tại: 3 luật (*Luật Tổ chức Chính phủ năm 2025; Luật Tổ chức chính*

quyền địa phương năm 2025 (sửa đổi) và Luật Cán bộ, công chức năm 2025); 28 nghị định<sup>10</sup>; 10 thông tư<sup>11</sup> còn vướng mắc liên quan đến phân cấp, phân quyền và phân định thẩm quyền. Các vướng mắc chủ yếu xuất phát từ tình trạng mâu thuẫn, chồng chéo, thiếu thống nhất giữa các văn bản; quy định chưa rõ ràng, còn nhiều cách hiểu khác nhau, thiếu tính khả thi; đồng thời làm gia tăng chi phí tuân thủ, hạn chế đổi mới sáng tạo, chưa tạo động lực khơi thông nguồn lực cho phát triển và hội nhập.

*Thứ hai*, tổ chức bộ máy chính quyền cấp xã chưa thực sự phù hợp với đặc điểm đa dạng của từng địa bàn. Việc quy định thống nhất số lượng phòng chuyên môn thuộc UBND cấp xã (gồm: văn phòng HĐND và UBND và 2 phòng chuyên môn) trong khi quy mô diện tích, dân số, khối lượng, phạm vi nhiệm vụ giữa các xã, phường, đặc khu rất khác nhau đã bộc lộ nhiều bất cập. Bên cạnh đó, việc thành lập, sắp xếp và tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập cấp xã ở một số địa phương còn lúng túng, chưa rõ thẩm quyền và cách thức thực hiện.

*Thứ ba*, số lượng biên chế công chức cấp xã theo quy định chưa tương xứng với khối lượng công việc khá lớn của các phòng chuyên môn thuộc UBND cấp xã, gây khó khăn trong quá trình triển khai thực hiện các nhiệm vụ của chính quyền địa phương. Chất lượng và cơ cấu chuyên môn của đội ngũ cán bộ, công chức được bố trí chưa đồng đều giữa các đơn vị hành chính cấp xã, có tình trạng vừa thừa, vừa thiếu. Tại nhiều xã, đặc khu vẫn còn thiếu công chức có trình độ chuyên môn về các lĩnh vực, như: công nghệ thông tin, địa chính, tài chính, y tế, xây dựng, giao thông... Một bộ phận cán bộ, công chức bần khoản, lo lắng về vị trí việc làm, thu nhập và điều kiện sinh hoạt. Một số địa phương lúng túng trong việc bố trí cho người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã tiếp tục hoạt động.

*Thứ tư*, hệ thống hạ tầng của Trung tâm phục vụ hành chính công từ trung ương, cấp

tỉnh, cấp xã chưa đồng bộ, thiếu thống nhất nên gặp khó khăn khi liên thông, chưa bảo đảm dịch vụ công toàn trình. Trang thiết bị chuyên dụng (máy scan, máy đọc mã vạch...) để phục vụ công việc, số hóa ở nhiều địa phương chưa đồng bộ. Năng lực chuyển đổi số và trình độ khoa học - công nghệ của đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã còn hạn chế trong khi khối lượng thủ tục hành chính phải giải quyết ở cấp xã rất lớn, số lượng người dân có nhu cầu thực hiện các thủ tục hành chính tăng cao. Công tác bảo đảm an ninh mạng, an toàn thông tin cho hệ thống tại một số địa phương gặp nhiều khó khăn.

*Thứ năm*, cơ sở vật chất và điều kiện làm việc còn hạn chế. Trụ sở làm việc, nhất là đối với cấp xã ở khu vực miền núi vẫn còn thiếu hoặc xuống cấp, chật hẹp, không đủ diện tích và phân tán, gây khó khăn trong chỉ đạo, điều hành. Khoảng cách địa lý đến các trung tâm, điểm tiếp nhận và giải quyết thủ tục hành chính ở một số địa bàn còn xa, gây bất tiện cho người dân. Việc xử lý trụ sở dôi dư theo phương án chuyển đổi công năng thành các cơ sở y tế, giáo dục, công trình công cộng ở một số địa phương gặp khó khăn do thiếu hướng dẫn hoặc không phù hợp với điều kiện thực tế.

Nguyên nhân của những hạn chế, vướng mắc nêu trên là do mô hình tổ chức chính quyền hai cấp là một cải cách thể chế sâu rộng. Đồng thời, thời gian chuẩn bị và vận hành ngắn, trong khi khối lượng công việc lớn, địa bàn triển khai rộng, các bộ, ngành thực hiện trên tinh thần “vừa chạy, vừa xếp hàng”; hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, văn bản chỉ đạo, điều hành được ban hành với số lượng lớn trong thời gian ngắn, nhiều văn bản hướng dẫn mới dừng ở nguyên tắc chung hoặc bị sửa đổi, bổ sung thay thế.

Bên cạnh đó, công tác lãnh đạo, chỉ đạo ở một số địa phương chưa thực sự quyết liệt, đồng bộ; còn tâm lý trông chờ, ỷ lại vào hướng dẫn của Trung ương, chưa chủ động

nghiên cứu các quy định, nghị định, thông tư mới ban hành. Một bộ phận cán bộ, công chức còn tâm lý e ngại thay đổi, lúng túng trong việc xử lý các tình huống phát sinh hoặc chưa có kinh nghiệm công tác tại địa bàn, lĩnh vực mới, chưa am hiểu tình hình dân cư, cơ sở hạ tầng, trong khi yêu cầu nhiệm vụ lớn, nhiều văn bản, quy định mới phải được cập nhật, ảnh hưởng đến hiệu quả thực thi nhiệm vụ. Việc triển khai các nhiệm vụ số hóa, liên thông dữ liệu, ký số, xử lý hồ sơ điện tử còn gặp nhiều vướng mắc do thiếu điều kiện bảo đảm.

#### 4. Một số giải pháp

*Một là*, tăng cường đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền để cán bộ, công chức và người dân hiểu rõ mục tiêu, ý nghĩa của việc tổ chức chính quyền địa phương hai cấp; đồng thời, lãnh đạo các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị cấp tỉnh, cấp xã chủ động lắng nghe, tiếp thu ý kiến phản ánh để có thể điều chỉnh kịp thời hoặc trình cơ quan có thẩm quyền xem xét sửa đổi, bổ sung.

*Hai là*, khẩn trương rà soát, sửa đổi, bổ sung các văn bản pháp luật có liên quan, bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất, rõ ràng trong phân định thẩm quyền và phân quyền, phân cấp nhiệm vụ, quyền hạn giữa các cấp. Đồng thời, Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành kịp thời có hướng dẫn cụ thể để tháo gỡ những vướng mắc phát sinh từ thực tiễn, nhất là trong các lĩnh vực: đất đai, giáo dục, tài chính - ngân sách, quản lý tài sản công. Tăng cường kiểm tra, giám sát, hỗ trợ địa phương; xử lý nghiêm tình trạng đùn đẩy, né tránh, chậm trễ trong thực thi nhiệm vụ. Tinh gọn quy trình, cắt giảm thủ tục không cần thiết; chuẩn hóa, số hóa hồ sơ và dịch vụ công; công khai đầy đủ thủ tục hành chính tới người dân, doanh nghiệp.

*Ba là*, các bộ, ngành, cấp ủy, chính quyền địa phương, nhất là người đứng đầu tập trung lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, nắm vững tình hình ở cơ sở, kịp thời hướng dẫn, tháo

gỡ, giải quyết những khó khăn, vướng mắc phát sinh thuộc lĩnh vực phụ trách, nhất là các thủ tục cho người dân, doanh nghiệp về: đất đai, cấp phép xây dựng, thủ tục đầu tư, thuế...; quan tâm bố trí đủ công chức tại trung tâm phục vụ hành chính công cấp xã. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá về tính khả thi của việc thực hiện các quy định về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền trong quản lý để báo cáo các cấp có thẩm quyền; về quy trình, hồ sơ, thủ tục hành chính...; về cung cấp dịch vụ công, dịch vụ công trực tuyến.

*Bốn là*, Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành có liên quan phối hợp với chính quyền địa phương hoàn thiện cơ sở hạ tầng công nghệ, hạ tầng cơ sở dữ liệu bảo đảm chất lượng, phục vụ hoạt động, vận hành của Trung tâm phục vụ hành chính công cấp xã; bảo đảm hoàn thành việc “xóa các điểm lờm sáng” để các thôn, bản có điều kiện tiếp cận chuyển đổi số; khẩn trương triển khai thực hiện đồng bộ cơ sở dữ liệu về tư pháp - hộ tịch; khắc phục lỗi hệ thống phần mềm Dịch vụ công, phần mềm Hộ tịch để tạo thuận lợi trong việc giải quyết thủ tục hành chính cho người dân.

*Năm là*, ban hành hướng dẫn về xây dựng vị trí việc làm đối với UBND cấp xã, từ đó, các địa phương chủ động thực hiện rà soát, sắp xếp nhân sự hợp lý; chú trọng bổ sung công chức có chuyên môn sâu ở các lĩnh vực còn thiếu. Tổ chức tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ; thường xuyên bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, thông tin, ưu tiên theo thứ tự quan trọng, cần thiết, như: thuế, đăng ký kinh doanh, đất đai, công nghệ thông tin, môi trường, y tế...

*Sáu là*, để bảo đảm yêu cầu quản lý thống nhất, hiệu quả hạ tầng đô thị và cung ứng dịch vụ công cho tổ chức, công dân, cần quy định mối quan hệ giữa chính quyền các phường trong việc tổ chức và cung ứng các dịch vụ công không phụ thuộc và địa giới hành chính. Có thể tham khảo kinh nghiệm

tổ chức các hội đồng liên phường, xã (tổ chức mềm, mang tính tự nguyện - không mang tính chất hành chính nhà nước) của các nước trên thế giới để mở rộng không gian phát triển và giải quyết có hiệu quả những vấn đề kinh tế - xã hội có tính chất liên đơn vị hành chính, nhất là ở các đô thị.

Bấy là, cần giao quyền chủ động nhiều hơn cho chính quyền cấp tỉnh trong quyết định tổ chức bộ máy, số lượng, cơ cấu biên chế công chức và bố trí nguồn lực cho chính quyền cấp xã, thay vì áp dụng cứng nhắc các tiêu chí cơ học dựa thuần túy vào quy mô dân số. Cách tiếp cận này nhằm khắc phục tình trạng cào bằng trong tổ chức bộ máy, bảo đảm sự tương xứng giữa chức năng, nhiệm vụ được giao với năng lực thực thi và nguồn lực của chính quyền cấp xã trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp.

### 5. Kết luận

Thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp là một bước ngoặt mang tính lịch sử, tái định nghĩa lại cấu trúc quản trị quốc gia theo hướng tinh gọn, thực chất và hiệu quả. Trong chính thể đó, chính quyền cấp xã trở thành chủ thể trung tâm, là điểm tiếp nhận và xử lý trực tiếp các nguồn lực, thẩm quyền để phục vụ người dân. Kết quả bước đầu đã khẳng định tính đúng đắn của chủ trương sáp nhập, tuy nhiên, thực tiễn cũng đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc xóa bỏ các “điểm nghẽn” thể chế và hạ tầng công nghệ. Để mô hình vận hành tối ưu, cần chuyển dịch từ tư duy quản lý hành chính cứng nhắc sang tư duy quản trị linh hoạt, đặc biệt là việc trao quyền chủ động cho cấp tỉnh trong việc thiết kế bộ máy cấp cơ sở phù hợp với đặc thù riêng biệt của từng địa bàn, vùng, miền.

Sự thành công của cuộc cải cách này không chỉ nằm ở việc giảm tầng nấc trung gian mà cốt lõi phải là sự chuyển hóa về chất trong năng lực thực thi công vụ. Xây dựng chính quyền cấp xã “tinh, gọn, mạnh” chính là chìa khóa để hiện thực hóa nền hành chính

kiến tạo, lấy sự hài lòng và hạnh phúc của Nhân dân làm thước đo cao nhất cho mọi giá trị cải cách, phát triển trong kỷ nguyên mới. □

### Chú thích:

1. Cả nước còn 3.321 xã phường, đặc khu sau sáp nhập. <https://congan.dienbien.gov.vn>, ngày 19/6/2025.

2, 3. Cách mạng tinh gọn bộ máy, vận hành chính quyền địa phương hai cấp: Dấu ấn cải cách lịch sử. <https://baochinhphu.vn>, ngày 02/01/2026.

4,5. Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà nêu 6 giải pháp cho chính quyền địa phương 2 cấp, định hướng cải cách tiền lương. <https://baochinhphu.vn>, ngày 29/10/2025.

6. 100% địa phương đã bố trí đủ Chủ tịch, Phó Chủ tịch UBND cấp tỉnh, cấp xã. <https://laodong.vn>, ngày 03/10/2025.

7. Từ 1/7, toàn quốc có 3.319 Công an cấp xã. <https://nhandan.vn>, ngày 28/6/2025.

8. Triển khai sắp xếp đơn vị sự nghiệp và thành lập đơn vị sự nghiệp công lập cấp xã. <https://xay-dungchinhachsach.chinhphu.vn>, ngày 04/11/2025.

9. Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì họp đánh giá về vận hành chính quyền địa phương 2 cấp. <https://nhandan.vn>, ngày 29/10/2025.

10. Toàn văn 28 Nghị định về phân quyền, phân cấp; phân định thẩm quyền giữa Chính phủ và chính quyền địa phương 2 cấp. <https://baochinhphu.vn>, ngày 14/6/2025.

11. 10 thông tư về phân cấp, phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương 2 cấp. <https://laodong.vn>, ngày 30/6/2025.

### Tài liệu tham khảo:

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2025). Nghị quyết số 60-NQ/TW ngày 12/4/2025 về Hội nghị lần thứ 11 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII.

2. Chính phủ (2025). Nghị định số 307/2025/NĐ-CP ngày 27/11/2025 về việc phân loại đơn vị hành chính.

3. Quốc hội (2025). Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2025.

4. Bàn về phân cấp, phân quyền: Bài 1: Rạch ròi trách nhiệm, tránh đùn đẩy, làm thay. <https://daibieunhandan.vn>, ngày 07/5/2025.

5. Đẩy mạnh phân quyền, phân cấp, tạo sự chủ động cho chính quyền địa phương. <https://baochinhphu.vn>, ngày 12/02/2025.